

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 9 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2025
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΠΕΝΤΕ (5)

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

[Το διαρκές φαίνεσθαι γεννά ένα διαρκές άγχος]

Στο βιβλίο του ο Θεοφάνης Τάσης καταδεικνύει πως το διαρκές φαίνεσθαι γεννά ένα διαρκές άγχος. Ακριβέστερα, μια selfie συνιστά αυτοεπιβεβαίωση της αυτοεικόνας και μια αναγκαία επαλήθευση του φαίνεσθαι του εικονιστικού υποκειμένου¹, ενώ η κοινοποίηση και ο διαμοιρασμός της εμπειρίας ως εικόνας γίνονται προϋποθέσεις της αξίας του εαυτού του. [...]

«Το εικονιστικό υποκείμενο επιθυμεί να ξεχωρίσει, να γίνει κάποιος, τρέμει τη στιγμή που θα γίνει κανένας. Το φοβίζεται η μοναξιά, αλλά πρωτεύει ο εαυτός. Ποθεί ν' ανήκει κάπου, να συμμετέχει σε μια συλλογικότητα, αλλά συγχρόνως φοβάται την απώλεια της μοναδικότητάς του. Αποζητά τη δέσμευση, αλλά χωρίς υποχρεώσεις και δίχως τη στέρηση των δυνατοτήτων επιλογής. Αναζητά μια πυξίδα ώστε να προσανατολιστεί, τρόπους συνάντησης και συμβίωσης με τους άλλους και, κυρίως, νόημα». [...]

Αναφορικά με την υπερέκθεση στη θύελλα της πληροφόρησης, ο καθηγητής Φιλοσοφίας είναι ξεκάθαρος, σημειώνοντας πως οτιδήποτε είναι εύκολα προσβάσιμο συγκινεί σπανιότερα και ασθενέστερα. [...]

Η συζήτηση οδηγείται στον εθισμό που προκαλούν τα social media και στο πώς ο ψηφιακός κόσμος έχει υποκαταστήσει τις ανθρώπινες σχέσεις. «Βιώνουμε την τυραννία του παρόντος» λέει και συμπληρώνει: «Οι αλγόριθμοι έχουν δημιουργήσει μια παράλληλη πραγματικότητα, καθορίζοντας τον χώρο, τον χρόνο, την εγγύτητα² και τους τρόπους επικοινωνίας μας. Επιλέγουμε να μοιραζόμαστε την εικόνα μας και σπανιότερα τον εαυτό μας. Γινόμαστε επιμελητές των στιγμών και των εμπειριών μας, βιώνοντας ταυτόχρονα την τυραννία της αυθεντικότητας. Στρεφόμαστε στον εαυτό, προτιμάμε να στείλουμε ένα μήνυμα παρά να τηλεφωνήσουμε, διότι φοβόμαστε την έκθεση, την τυχαιότητα, το απρόβλεπτο που μπορεί να επιφέρει μια συνομιλία, εν αντιθέσει με το γραπτό μήνυμα».

1. εικονιστικό υποκείμενο: το πρόσωπο όπως παρουσιάζεται μέσα από εικόνες

2. εγγύτητα: το να βρίσκεται κάτι κοντά σε κάτι άλλο

[Ανακτημένο από τη Lifo.gr απόσπασμα από τη συζήτηση του καθηγητή Φιλοσοφίας Θ. Τάση με τον δημοσιογράφο Γ. Πανταζόπουλο με αφορμή την έκδοση του βιβλίου του καθηγητή *Πολιτικές του Βίου II. Η επιμέλεια εαυτού στην εικονιστική κοινωνία*. Ελαφρώς διασκευασμένο για τις ανάγκες της γραπτής εξέτασης].

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

Η διαμόρφωση της ταυτότητας στην εφηβεία

Η ανάπτυξη των προσωπικών στόχων των εφήβων σχετίζεται με την ευρύτερη διαδικασία της διαμόρφωσης της ταυτότητας. Η επιτυχής διαμόρφωση της ταυτότητας συνδέεται αφενός με την ανάπτυξη μιας σαφούς και ολοκληρωμένης αίσθησης του εαυτού και αφετέρου με τη θέση και τοποθέτηση του εαυτού στον χρόνο και το κοινωνικό περιβάλλον. Η ταυτότητα παρέχει ένα πλαίσιο στην πορεία της ζωής του ατόμου, που συνδέει τους προσωπικούς του στόχους και τις επιλογές στη ζωή του.

Το έργο της διαμόρφωσης της ταυτότητας του Εγώ περιλαμβάνει πολλές πλευρές. Αρχικά, ο έφηβος πρέπει να διαμορφώσει μια εικόνα για τον εαυτό του ως πρόσωπο, δηλαδή να νιώθει ότι είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα με τις δικές του αξίες, αρχές και πεποιθήσεις και ότι διαθέτει μια εσωτερική ενότητα, διαχρονική σταθερότητα και συνέχεια ανάμεσα σε αυτό που υπήρξε κατά την περίοδο της παιδικής του ηλικίας και σε αυτό που προσδοκά από το αναμενόμενο μέλλον.

Κατά τη διαδικασία διαμόρφωσης της ταυτότητας παρέχεται στον έφηβο η δυνατότητα να γνωρίσει και να δοκιμάσει ποικίλους κοινωνικούς ρόλους, να πειραματιστεί με διαφορετικά στυλ ζωής, να γνωρίσει και να ανταλλάξει με πολλά διαφορετικά πρόσωπα του ίδιου και του αντίθετου φύλου και να μελετήσει διεξοδικά καθεμιά από τις προβαλλόμενες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και πολιτιστικές θεωρίες. Έργο εξαιρετικά δύσκολο για τον έφηβο των καιρών μας, αφού καλείται να συγκρίνει και να ταξινομήσει τόσο τις διαπροσωπικές του σχέσεις, όσο και τις φιλοσοφικές απόψεις και αξίες της ζωής σε ένα πολυπολιτισμικό περιβάλλον, που με τα νέα δεδομένα της μετανάστευσης και των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων απαιτεί ένα πολύ μεγάλο χρονικό διάστημα για την αποκωδικοποίησή του και την κατανόηση της νέας τάξης πραγμάτων. Η διαδικασία της δημιουργίας της ταυτότητας επηρεάζεται, επίσης, σε μεγάλο βαθμό από τις πιέσεις που το άτομο δέχεται από τον κοινωνικό του περίγυρο, που μπορεί να είναι η οικογένεια, το σχολείο με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει, οι συμμαθητές και οι φίλοι του.

[Σύγχρονα Προβλήματα Εφηβείας, Παιδαγωγική Επιμόρφωση Εκπαιδευτικών του ΟΑΕΔ, σσ. 41-43. Επιστημονικός υπεύθυνος ενότητας: Εύη Μακρή-

Μπότσαρη. Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, ΕΚΠΑ].

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

Ανθοφορίες

Ήταν όμορφος εκείνος ο Απρίλης. Από τους πιο όμορφους. Έτσι όπως τον θυμάμαι στον πευκώνα της πλαγιάς. Το πλατανόδασος απέναντι να πρασινίζει και οι αγριάδες να ψηλώνουν μέχρι το γόνατο. Μια ατέλειωτη στρατιά από κάμπιες να κατεβαίνει από τον κορμό ενός δέντρου και οι ξεραμένες πευκοβελόνες να σχηματίζουν ένα μαλακό στρώμα κάτω από τα πόδια μου. Εκεί καθόμουν αμίλητος και ευτυχισμένος. Γιατί είναι ωραίο να είσαι στα δεκάξι στον πευκώνα του χωριού σου για το πρώτο ραντεβού και να ονειρεύεσαι ότι έτσι ακριβώς θα ήθελες να είναι όλη η ζωή σου: ένας καταπράσινος Απρίλης, με τον ουρανό να ψιχαλίζει την πρώτη ανοιξιάτικη βροχή. Κι εσύ να κοιτάς μια το ανθισμένο τοπίο και μια το όμορφο κορίτσι δίπλα σου χωρίς να δίνεις δεκάρα για το ατύχημα που έγινε δυο μέρες πριν στο Τσέρνομπιλ¹ και για τις προειδοποιήσεις των επιστημόνων για το ραδιενεργό νέφος και τον κίνδυνο βροχής.

1. Πόλη της Ουκρανίας όπου το 1986 εξερράγη ο πυρηνικός αντιδραστήρας και κάλυψε με ραδιενεργό νέφος όλη την Ευρώπη.

[Παναγιώτης Χατζημωυσιάδης, *Η ιδιωτική μου αντωνυμία*, εκδ. Κίχλη, Αθήνα 2018, σσ. 72-73].

Θέμα Α

A1. Να αποδώσετε συνοπτικά σ' ένα δικό σας κείμενο 60-70 λέξεων το περιεχόμενο του αποσπάσματος του **Κειμένου 2** «Το έργο της διαμόρφωσης ... οι συμμαθητές και οι φίλοι του».

Μονάδες 20

Θέμα Β

B1. Με βάση το **Κείμενο 1**, να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω περιόδους λόγου ως σωστές ή λανθασμένες, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε περίοδο τη λέξη **Σωστό** ή **Λάθος** (δεν χρειάζεται να αναφέρετε συγκεκριμένο χωρίο των κειμένων):

α. Μία selfie συμβάλλει στην αυτοεκτίμηση του ατόμου.

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ

- β. Ό,τι βρίσκεται εύκολα στο διαδίκτυο, μας συγκινεί περισσότερο.
- γ. Οι αλγόριθμοι καθορίζουν πού, πότε και πώς επικοινωνούμε.
- δ. Οι χρήστες των κοινωνικών δικτύων συνήθως φροντίζουν με προσοχή την εικόνα τους.
- ε. Οι χρήστες των κοινωνικών δικτύων προτιμούν την τηλεφωνική επικοινωνία παρά τη γραπτή.

Μονάδες 15

B2. α. Στο **Κείμενο 1** γίνεται χρήση διαρθρωτικών λέξεων. Να εξηγήσετε τι δηλώνουν οι παρακάτω λέξεις: **αλλά** (το πρώτο), **ώστε**, **διότι** (μονάδες 6).

β. Στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 2** («Η ανάπτυξη... επιλογές στη ζωή του») κυριαρχεί το γ' ενικό ρηματικό πρόσωπο. Να εξηγήσετε ποια είναι η λειτουργία του στο επικοινωνιακό αποτέλεσμα του αποσπάσματος (μονάδες 4).

Μονάδες 10

B3. Ποιες από τις παρακάτω υπογραμμισμένες λέξεις έχουν κυριολεκτική και ποιες μεταφορική σημασία;

α. Αναζητά μια πυξίδα ώστε να προσανατολιστεί (**Κείμενο 1**).

β. ... στη θύελλα της πληροφόρησης (**Κείμενο 1**).

γ. Γινόμαστε επιμελητές των στιγμών και των εμπειριών μας, βιώνοντας ταυτόχρονα την τυραννία της αυθεντικότητας (**Κείμενο 1**).

δ. Ο έφηβος πρέπει να διαμορφώσει μια εικόνα για τον εαυτό του ως πρόσωπο, δηλαδή να γιώθει ότι είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα (**Κείμενο 2**).

ε. ... να μελετήσει διεξοδικά καθεμιά από τις προβαλλόμενες κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές και πολιτιστικές θεωρίες (**Κείμενο 2**).

Μονάδες 10

Θέμα Γ

Γ1. Ποια είναι η ψυχική και συναισθηματική κατάσταση του εφήβου ήρωα του **Κειμένου 3** και ποιοι παράγοντες τη διαμορφώνουν; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αξιοποιώντας τρεις κειμενικούς δείκτες. Εσείς προσωπικά συμμερίζεστε τη στάση και τη συμπεριφορά του; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

Θέμα Δ

Δ1. «Η συζήτηση οδηγείται στον εθισμό που προκαλούν τα social media και στο πώς ο ψηφιακός κόσμος έχει υποκαταστήσει τις ανθρώπινες σχέσεις» (**Κείμενο 1**).

α) Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη διαπίστωση ότι τα social media (μέσα κοινωνικής δικτύωσης) προκαλούν εθισμό και ότι ο ψηφιακός κόσμος έχει υποκαταστήσει τις ανθρώπινες σχέσεις;

β) Με ποιους τρόπους πιστεύετε ότι μπορούν να αξιοποιούνται τα κοινωνικά δίκτυα, ώστε να ωφελούν τον νέο άνθρωπο;

Να διατυπώσετε τις θέσεις σας σε ένα άρθρο 300-400 λέξεων που θα δημοσιευτεί στην ηλεκτρονική εφημερίδα του σχολείου σας αξιοποιώντας δημιουργικά τα **Κείμενα 1 και 2**.

Μονάδες 30

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. **Στο εξώφυλλο** να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. **Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω** να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. **Στην αρχή των απαντήσεών σας** να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση**. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 5 ΣΕΛΙΔΕΣ